Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0104

Global Gateway – múltbeli hatások és jövőbeli irányvonalak

Az Európai Parlament 2026. március 26-i állásfoglalása Global Gateway – múltbeli hatások és jövőbeli irányvonalak (2025/2073(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 208. cikkére és 322. cikkének (1) bekezdésére,

– tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által „Új európai konszenzus a fejlesztési politikáról – »A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk«” címmel elfogadott, 2017. június 30-i együttes nyilatkozatra[1],

– tekintettel a Tanács és a Bizottság által jóváhagyott, a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzusra, valamint a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolatra,

– tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] (NDICI - Globális Európa-rendelet),

---

1 HL C 210., 2017.6.30., 1. o.
2 HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel a Bizottság és az Unió közös kül- és biztonságpolitikai főképviselője által kiadott, „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program” című, 2020. november 25-i közös közleményre (JOIN(2020)0017),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i közös közleményére (JOIN(2021)0024),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A »Global Gateway«” című, 2021. december 1-jei közös közleményére (JOIN(2021)0030),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A fenntartható nemzetközi partnerségek kiépítése a Team Europe keretében” című, 2024. október 2-i közös közleményére (JOIN(2024)0025),

– tekintettel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre,

– tekintettel a szociális jogok európai pillérére és annak inkluzív, fenntartható és méltányos gazdasági fejlődés szempontjából betöltött jelentőségére;

– tekintettel az EU globális egészségügyi stratégiájára,

– tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról szóló 2010. július 26-i tanácsi határozatra[4],

– tekintettel a Global Gateway irányításával kapcsolatos munkamegállapodásokról szóló, 2022. október 28-i tanácsi feljegyzésre,

– tekintettel az NDICI – Globális Európa eszköz félidős értékeléséről szóló, 2024. június 21-i tanácsi következtetésekre, valamint az „Európa együtt” megközelítésről szóló, 2023. november 21-i tanácsi következtetésekre,

---

3 HL L 330., 2021.9.20., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

4 HL L 201., 2010.8.3., ELI:http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

– tekintettel az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégia végrehajtásáról szóló, 2025. október 20-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Bizottságnak a Globális Európa létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2025. július 16-i javaslatára (COM(2025)0551),

– tekintettel az Európai Számvevőszéknek a külső tevékenységi garancia bizottsági értékelését kísérő, 2024. december 12-én közzétett 03/2024. sz. véleményére,

– tekintettel az Európai Számvevőszéknek „A legkevésbé fejlett országoknak nyújtott uniós kereskedelemösztönző támogatás – Az igényeket kezelik, de az uniós finanszírozás nem halad kellő ütemben a 2030-ra kitűzött cél elérése felé” című, 2025. szeptember 16-i 17/2025. sz. különjelentésére,

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amely a 2009. november 26-i 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban 2011. január 22-én lépett hatályba az EU-ban,

– tekintettel az ENSZ 2015. szeptember 25-én New Yorkban megrendezett, fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozóján elfogadott, a fenntartható fejlődési célokat meghatározó „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című, 70/1. számú ENSZ-határozatra,

– tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében 2015. december 12-én elfogadott Párizsi Megállapodásra, különösen annak alkalmazkodásra, rezilienciára és legkiszolgáltatottabb országok támogatására vonatkozó rendelkezéseire,

– tekintettel a társadalmi fejlődésről szóló, 2025. november 4–6-án Dohában tartott második világ-csúcstalálkozó következtetéseire, amelyek megerősítették a társadalmi fejlődés, az egyetemes szociális védelem, valamint a szegénység és az egyenlőtlenség elleni küzdelem mint a fenntartható fejlődés alapvető pillérei központi fontosságát,

– tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési együttműködési keretére, amely országos szinten az ENSZ fejlesztési tevékenységeinek elsődleges tervezési és végrehajtási eszköze,

– tekintettel a 2015. július 13. és 16. között Addisz-Abebában (Etiópia) tartott harmadik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencián elfogadott addisz-abebai fejlesztésfinanszírozási cselekvési programra, valamint a 2025. június 30. és július 3. között Sevillában (Spanyolország) tartott negyedik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási

konferencián elfogadott sevillai kötelezettségvállalási záródokumentumra,

– tekintettel az EU és a Dél-afrikai Köztársaság közötti, a tiszta gazdaságot szolgáló kereskedelmi és beruházási partnerségről szóló, 2025. november 20-án aláírt egyetértési megállapodás tervezetére,

– tekintettel az EU és a Dél-afrikai Köztársaság közötti, az ásványok és fémek fenntartható értékláncaival kapcsolatos stratégiai partnerség létrehozásáról szóló, 2025. november 20-án aláírt egyetértési megállapodásra,

– tekintettel az összeköttetésről és az EU–Ázsia közötti kapcsolatokról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a jövőbeli európai fejlesztésfinanszírozási struktúráról szóló, 2022. november 24-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) végrehajtásáról szóló, 2023. december 12-i állásfoglalására[7].

– tekintettel a Kína által az Európai Unió kritikus infrastruktúrájára gyakorolt befolyás biztonsági és védelmi vonatkozásairól szóló, 2024. január 17-i állásfoglalására[8],

– tekintettel az átfogó európai kikötői stratégia kiépítéséről szóló, 2024. január 17-i állásfoglalására[9],

– tekintettel „A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása – 2024. évi éves jelentés” című, 2025. április 2-i állásfoglalására[10],

– tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2024. évi éves jelentés” című, 2025. április 2-i állásfoglalására[11],

---

5 HL C 456., 2021.11.10., 117. o.
6 HL C 167., 2023.5.11., 57. o.
7 HL C, C/2024/4163, 2024.8.2., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 HL C, C/2024/5719, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 HL C, C/2024/5716, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
10 HL C, C/2025/4388, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 HL C, C/2025/4390, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

– tekintettel az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeinek ellenőrzéséről (2023. évi éves jelentés) szóló, 2025. május 6-i állásfoglalására[12],

– tekintettel 2025. május 7-i határozatára az Európai Unió 2023. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről, III. szakasz – Bizottság, végrehajtó ügynökségek és a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alap[13],

– tekintettel „A fenntartható fejlődési célok végrehajtása és megvalósítása a 2025-ös magas szintű politikai fórumra tekintettel” című, 2025. július 9-i állásfoglalására[14],

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság és a Fejlesztési Bizottság által az eljárási szabályzat 59. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,

– tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság és a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A10-0045/2026),

A. mivel a Global Gateway stratégiát 2021. december 1-jén hozták létre azzal a céllal, hogy a fenntartható konnektivitás és a globális beruházások kiemelt uniós keretévé váljon, illetve Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezésének alternatívájaként, és hogy igazodjon a nemzetközi közösség azon tágabb célkitűzéséhez, hogy a fenntartható fejlődési célok legköltségesebb szempontjainak kezelése érdekében mozgósítsa a magánszektor szerepvállalását annak érdekében, hogy a fejlesztésfinanszírozásra milliárdok helyett billiókat fordítsanak; mivel stratégia és szakpolitikai kezdeményezés, és önmagában nem eszköz vagy rendelet; mivel a Global Gateway az EU külső tevékenységének pénzügyi struktúrájára, különösen az uniós fejlesztési együttműködési politikára és költségvetésre, és kifejezetten az NDICI – Globális Európa eszközre támaszkodik a jogi kerete és a finanszírozása tekintetében;

B. mivel a fokozott geopolitikai rivalizálás és bizonytalanság közepette a Global Gateway stratégia – megfelelő alkalmazás és kommunikáció esetén – növelni fogja az EU geopolitikai súlyát és láthatóságát a globális színtéren azáltal, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a vonatkozó fenntartható fejlődési célok keretében világszerte fellendíti az EU és partnerei közötti intelligens, tiszta és

---

12 HL C, C/2026/574, 2026.2.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0077.
14 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0159.

biztonságos kapcsolatokat a digitális technológiák, az energia és a közlekedés területén, valamint megerősíti az egészségügyi, oktatási és kutatási rendszereket, valamint helyreállítja Európa ipari versenyképességét, csökkenti a kritikus ágazatokban fennálló függőségeit és ellensúlyozza Kína növekvő befolyását;

C. mivel az EU legkülső régiói, valamint tengerentúli országai és területei (TOT-ok) a Global Gateway projektek fejlesztése szempontjából stratégiai területek közelében helyezkednek el; mivel e területek fejlődése kedvező hatással van a legkülső régiók és a TOT-ok biztonságára és jólétére;

D. mivel a Global Gateway keretében nyújtott uniós finanszírozás nem szolgálhatja az európai biztonsági és gazdasági érdekeket aláásó szervezetek, többek között az uniós szankciók hatálya alá tartozó vállalatok, a rendszerszintű riválisok állami tulajdonú vagy állami ellenőrzés alatt álló vállalatai, vagy az olyan gazdasági szereplők javát, amelyek részt vesznek a szankciók kijátszásában, a kettős felhasználású termékek Oroszország részére történő eljuttatásában vagy más ellenséges tevékenységekben; mivel a Global Gateway projektekben való részvételt az uniós korlátozó intézkedéseknek való teljes körű megfeleléstől és a kijátszás megelőzésére irányuló hiteles erőfeszítésektől kell függővé tenni;

E. mivel a geopolitikai befolyás és a kölcsönös előnyökkel járó hosszú távú partnerségek megkötésének képessége nagymértékben függ a gazdasági erőtől, a piacokhoz való hozzáféréstől és az intézményi kapacitástól, valamint a kölcsönösen elfogadott ütemtervektől; mivel a Global Gateway partnerségnek és beruházásoknak a kölcsönösségen, valamint bizonyítható, konkrét kölcsönös előnyökön és érdekeken kell alapulniuk; mivel ahhoz, hogy az adományozó és kedvezményezett közötti viszonyokból kölcsönösen előnyös beruházási partnerségek jöjjenek létre, a sajátos körülményekhez igazított új megoldásokra lesz szükség;

F. mivel a digitális ágazat, az energiaágazat és az ellátási láncok kölcsönös függősége egyszerre teremt lehetőségeket és sebezhetőségeket is az EU számára; mivel a magánszektor hatékony bevonása, a projektek eredményes végrehajtása, a megfelelő finanszírozás és a partnerekkel, köztük a civil társadalommal való szoros koordináció hozzájárul az EU mint globális szereplő hitelességéhez;

G. mivel az EU érdekében áll, hogy – többek között a civil társadalommal létrehozott partnerségek, a diplomáciai tevékenység fokozása és az üzleti együttműködés révén – előmozdítsa a társadalmi, gazdasági, humán és környezeti fejlődést;

H. mivel az EUMSZ 208. cikkében foglaltak szerint az uniós fejlesztési együttműködés elsődleges célja a szegénység csökkentése és hosszú

távú felszámolása, ami többek között az oktatásba, a munkahelyteremtésbe, az egészségügybe és a szociális védelembe való beruházást és együttműködést igényel a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fenntartható fejlődési célok elérésének biztosítása érdekében, az EU geopolitikai érdekeinek védelme és előmozdítása mellett;

I. mivel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) egyértelműen meghatározta a humán fejlődésre, a nemek közötti egyenlőségre és az éghajlat-politikára vonatkozó mennyiségi célértékeket; mivel a Global Gateway elkötelezett az emberi, szociális és munkavállalói jogok magas szintű normáinak tiszteletben tartása, valamint az átláthatóság biztosítása, a függőségek helyett egyenlő partnerségek létrehozása, valamint egy demokratikus beruházási menetrend biztosítása iránt;

J. mivel a partnerországokban végrehajtott fenntartható, értékvezérelt beruházások hozzájárulnak a globális stabilitáshoz és biztonsághoz; mivel a világ népességének 23%-a instabil körülmények között él; mivel az EU-nak továbbra is stratégiai érdeke, hogy konkrét eszközöket használjon az instabil és konfliktus sújtotta államokkal való együttműködésre, többek között a Global Gateway keretében; mivel ezekben az országokban a köz- és magánszféra közötti partnerségek és az infrastrukturális projektek sikeresek lehetnek, és megfelelő kialakításuk esetén jelentős pozitív hatást fejthetnek ki;

K. mivel a fejlődő országokban jelenleg évi 4 billió USD-ra rúg a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos beruházási hiány; mivel a magánszektor fenntartható fejlődési célok iránti elkötelezettsége lehetőséget kínál a fejlesztési intézkedések léptékének és fenntarthatóságának növelésére a tisztességes munkahelyek teremtése, a gazdasági növekedés ösztönzése és a szegénység felszámolása révén;

L. mivel az EU és az uniós tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy bruttó nemzeti jövedelmük 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásra (ODA) fordítják, amelynek célja a fejlődő országok gazdasági fejlődésének és jólétének előmozdítása; mivel a geopolitikai megfontolások nem írhatják felül a fejlesztéshatékonysági elveket, és nem torzíthatják a partnerországok prioritásait;

M. mivel nem érhetők el tartós eredmények a partnerországoknak a demokratikus fejlődés hosszú távú megerősítésére irányuló kötelezettségvállalása nélkül;

N. mivel a Global Gateway sikere az „Európa együtt” megközelítésen alapul, amely az elmúlt három évben arra törekedett, hogy felelősségvállalást, elkötelezettséget és egységesebb uniós hangot mutasson a világban; mivel a Team Europe koncepció tovább

javítható a közös programozás, a projekttervezés, az irányítás, a döntéshozatal és az érdekelt felek bevonása tekintetében;

O. mivel a Global Gateway néhány kiemelt projektjét már a G7-ek globális infrastrukturális és beruházási partnersége keretében is prioritásként azonosították;

P. mivel egyes tagállamok nemzeti partnerségi terveket dolgoztak ki; mivel a tagállamokat a bevált gyakorlatok megosztására ösztönzik;

Q. mivel a Parlament üdvözölte a Global Gateway-t mint a globális kihívásokra adott összehangolt uniós választ, ugyanakkor rámutatott irányításának hiányosságaira, beleértve a partnerországok prioritásaihoz való igazodást, a hatást, az érdekelt felek bevonását és az átláthatóságot, valamint a kiemelt kezdeményezések hatásáról szóló rendszeres jelentéstétel hiányát; mivel a Global Gateway döntéshozatali folyamatát nem jogszabály, hanem a Bizottság belső eljárásai és a Tanács határozatai szabályozzák;

R. mivel a Parlamentnek teljes mértékben ki kell aknáznia a Global Gateway politikájában és irányításában betöltött demokratikus ellenőrzési szerepéből fakadó befolyását, valamint biztosítania kell az elszámoltathatóságot a projektek értékelése során;

S. mivel a jelenlegi Global Gateway stratégia keretében a kedvezményezett országok választott szervei, köztük a parlamentek, valamint a civil társadalom és a független szakértők nem játszanak aktív szerepet a döntéshozatalban vagy a nyomon követésben és az elszámoltathatóság biztosításában;

T. mivel a Global Gateway projektjeivel kapcsolatos információkhoz a nyilvánosság csak kismértékben fér hozzá;

U. mivel a célok és a jobb nyomonkövetési és értékelési eszközök segíthetnek annak értékelésében, hogy a projektek mennyiben járulnak hozzá a fejlesztési célkitűzésekhez, és megelőzhetik a kedvezményezett országokban jelentkező káros hatásokat;

Helyzetfelmérés, stratégiai célkitűzések és jövőkép

1. emlékeztet arra, hogy a Global Gateway kezdeményezés olyan stratégiai geopolitikai koncepció, amely integrálja a kül-, a gazdasági és a fejlesztési együttműködési politikákat, beleértve az EU éghajlatvédelemben és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, a digitális átalakulásban, valamint az egészségügyi, a kutatási, az oktatási és a közlekedési ágazatban való szerepvállalását, azzal a céllal, hogy hosszú távú, stratégiai, kölcsönösen előnyös partnerségeket hozzon létre, különös tekintettel a fenntartható ellátási láncok és a reziliencia kiépítésére és biztosítására mind az EU-ban, mind a partnerországokban, különösen a magánszektor erőteljesebb bevonása révén; hangsúlyozza, hogy a

Global Gateway kezdeményezésnek egy összkormányzati modellen alapuló hosszú távú stratégiává kell válnia; üdvözli e tekintetben a donor-kedvezményezett modellről az egyenrangú partnerségekre való áttérést; hangsúlyozza, hogy a hangsúlyt a minőségi infrastruktúrába történő intelligens beruházásokra kell helyezni, tiszteletben tartva a magas szintű szociális és környezetvédelmi normákat, és igazodva az EU érdekeihez és értékeihez, többek között a jogállamisághoz, az emberi jogokhoz és a vonatkozó nemzetközi normákhoz és standardokhoz; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi intézményekkel való együttműködés, a magánszektor bevonása és a – többek között a kedvezményezett országokban folytatott – testreszabott stratégiai kommunikáció elengedhetetlen ahhoz, hogy az eszköz elérje a kívánt mértéket;

2. hangsúlyozza, hogy az olyan új geostratégiai kihívások, mint az Ukrajna elleni, folyamatban lévő orosz agresszív háború, valamint Kína és Oroszország növekvő befolyása és magabiztossága, az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynökségének (USAID) felszámolása és a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) – többek között több uniós tagállamban történő – egyre nagyobb mértékű csökkentése jelentős finanszírozási hiányt teremtettek az alapvető közszolgáltatások nyújtása terén; hangsúlyozza, hogy az EU kül- és biztonságpolitikai és fejlesztési szereplőinek jobban ki kell használniuk a szűkös erőforrásokat, és jobban össze kell hangolniuk fellépéseiket annak érdekében, hogy kölcsönösen előnyös beruházások révén világszerte növeljék a tőkeáttételt, az EU jelenlétét, befolyását és láthatóságát, előmozdítsák a fenntartható és inkluzív növekedést a partnerországokban, fokozzák a helyi közösségek egyenlőségét és megélhetését, valamint a fenntartható fejlődési célok elérése felé tett előrelépést;

3. tudomásul veszi, hogy a Global Gateway képes világszerte kísérni, elősegíteni és megerősíteni a fenntartható európai beruházásokat, amelyek lehetőséget biztosítanak a partnerországok számára iparágaik fejlesztésére, hozzáadott érték teremtésére és tisztességes helyi munkahelyek létrehozására, és hozzáférést biztosítanak ezen országok számára az EU vezető piacaihoz; hangsúlyozza, hogy az EU által a Global Gateway keretében kínált hosszú távú partnerségek valódi alternatívát jelenthetnek a partnerországok számára a fejlesztési és gazdasági célkitűzéseik tekintetében, ugyanakkor a versenyképességre, a rezilienciára, a diverzifikációra és a stratégiai autonómiára irányuló átfogó uniós célokhoz is hozzájárulnak, valamint a közösen elfogadott nemzetközi célok elérésére törekednek;

4. tudomásul veszi a Bizottság elnökének politikai akaratát a Global Gateway megerősítésére a 2024–2029-es jogalkotási ciklusban; megjegyzi, hogy a Tanács 2022 óta több mint 250 kiemelt projektet hagyott jóvá; megjegyzi továbbá, hogy a Bizottság szerint 2024 végéig 306 milliárd EUR-t mozgósítottak; sajnálatát fejezi ki a

finanszírozási eredmények egyértelműségének és átláthatóságának hiánya miatt, valamint amiatt, hogy miként érték el a 306 milliárd eurós összeget;

5. megjegyzi, hogy a projektek kiválasztása túlságosan központosított, felülről lefelé irányuló megközelítést követett, az érdekelt felek megfelelő bevonása nélkül; megjegyzi, hogy a Global Gateway projektek koncepciója és kritériumai továbbra sem egyértelműek sem a tagállamok, sem partnerországok számára; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy olyan modellt részesítsenek előnyben, amelyben a partnerországokban jelentkező keresletet az európai vállalkozások ajánlataival párosítják, összhangban az EU külföldi, gazdasági és fejlesztési célkitűzéseivel, valamint a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal, nevezetesen a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel és a Párizsi Megállapodással;

6. tudomásul veszi, hogy a Global Gateway stratégia a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközről (Globális Európa) szóló rendeletre épül; tudomásul veszi továbbá az új Globális Európa eszközre vonatkozó bizottsági javaslatot, és megjegyzi, hogy az nem ragadta meg az alkalmat arra, hogy érdemi kodifikációs rendelkezéseket foglaljon bele a Global Gateway-be; kijelenti, hogy a Parlament társjogalkotóként kész egyértelműsítő javaslatokat előterjeszteni;

7. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway-nek továbbra is az uniós fejlesztési együttműködés elsődleges célkitűzésén, nevezetesen a szegénység mérséklésén, idővel pedig annak felszámolásán kell alapulnia;

8. hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a hivatalos fejlesztési támogatás és a hivatalos fejlesztési támogatáson kívüli finanszírozás közötti egyensúly biztosítása, ugyanakkor felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a nem fejlesztési eszközökkel és politikákkal való koordinációt; kéri a Bizottságot, hogy jelezze, hogy a Global Gateway projektek megfelelnek-e a hivatalos fejlesztési támogatás kritériumainak;

9. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egyértelmű és átlátható módszereket az uniós hivatalos fejlesztési támogatásból finanszírozott és az uniós magánszektorbeli szereplőket bevonó Global Gateway beavatkozások fejlesztési hatásának, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottságának kritériumai szerinti támogathatóságának értékelésére; hangsúlyozza, hogy ezeket a módszertanokat stratégiai jelentőségű értékelésekkel kell kiegészíteni, figyelembe véve a megbízható konnektivitást és a hasonlóan gondolkodást, a rezilienciát és a projektek hosszú távú fenntarthatóságát, és kéri, hogy rendszeresen tegyenek jelentést a Parlamentnek oly módon,

hogy az tükrözze a Global Gateway kettős fejlesztési és geopolitikai célkitűzéseit;

10. kiemeli a Global Gateway projektek hatásai szisztematikusabb nyomon követésének és értékelésének fontosságát a kezdeményezés elszámoltathatóságának, átláthatóságának és hatékonyságának fokozása érdekében;

11. kiemeli, hogy a nők társadalmi szerepvállalásának növelésébe és a társadalmi tőkébe irányuló befektetések nemcsak összhangban vannak az uniós értékekkel, hanem gazdaságilag is jövedelmezőek; hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítés alkalmazásának fontosságát a Global Gateway programozásában annak biztosítása érdekében, hogy a beruházások hozzájáruljanak a nemek közötti egyenlőséghez;

12. sajnálatosnak tartja, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközről (Globális Európa) szóló rendelet 12. cikkének (2) bekezdésében a Bizottság és a tagállamok közötti közös programozás és végrehajtás előnyben részesítését nem alkalmazták sikeresen, és azt egy lazább „Európa együtt” együttműködés váltotta fel; kéri, hogy ezt a közös programozási kötelezettséget építsék be a jövőbeli Globális Európa eszközbe, és megfelelően hajtsák végre, amint azt a Global Gateway érdekelt felei következetesen kérik;

13. felhívja a tagállamokat, hogy végezzék el a Team Europe keret átfogó értékelését, beleértve a Team Europe kezdeményezéseket is, tájékoztatást nyújtva előrehaladásuk jelenlegi állásáról, az érintett szereplőkről, finanszírozásukról és a főbb fejlesztési eredményekről;

A Global Gateway geopolitikai jelentősége

14. felhívja az EU-t, hogy erősítse meg stratégiai pozícióját, partnerségeit és globális hitelességét azáltal, hogy a Global Gateway-en keresztül fenntartható, átlátható és demokratikus alternatívát kínál a versengő modellekhez és infrastrukturális kezdeményezésekhez képest, összhangban az alapvető uniós értékekkel; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy hatékonyan és gyorsan mozdítsa elő a Global Gateway-t az olyan riválisok agresszív kezdeményezéseinek fenntartható alternatívájaként, mint Kína és Oroszország, amelyek támogatása hosszú távon gyakran súlyos negatív hatásokkal, többek között hatalmas adósságfüggőséggel járt;

15. hangsúlyozza a Global Gateway egyedülálló 360 fokos megközelítésének fontosságát, amely a beruházásokat kiegészíti a partnerországokban a jogállamiság megerősítését célzó támogatással – ideértve az igazságszolgáltatás függetlenségét és a korrupcióellenes intézkedéseket –, valamint az elszámoltatható és demokratikus intézmények támogatásával, biztosítva ezzel, hogy az EU által finanszírozott projektek valódi hatást gyakoroljanak, összhangban álljanak az EU alapvető értékeivel és a fenntartható

fejlődési célokkal, továbbá hozzájáruljanak a nemzetközi szabványoknak, valamint a környezetvédelmi, társadalmi és irányítási kereteknek megfelelő, támogató szabályozási környezet kialakításához;

16. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway hatékonysága attól függ, hogy mennyire reagál érzékenyen a partnerországok valódi prioritásaira; felhívja a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a Global Gateway kezdeményezések a lehető leginkluzívabbak és elszámoltathatóbbak legyenek, azokat a helyi érdekelt felekkel közösen alakítsák ki, és az országok felelősségvállalásának elvével összhangban igazodjanak a partnerországok nemzeti és regionális fejlesztési stratégiáihoz; hangsúlyozza, hogy a stratégiai koherencia és a tartós hatás biztosítása érdekében össze kell kapcsolni a szakpolitikai párbeszédet, a beruházásokat, a fejlesztési együttműködést és a diplomáciai intézkedéseket;

17. felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki Global Gateway projekteket annak érdekében, hogy biztosítsa a szabályokon alapuló nemzetközi rendet és a multilateralizmust előmozdító kezdeményezésekkel való erős kiegészítő jelleget és összhangot a blokkok kialakulása és a megnövekedett feszültségek közepette;

18. szorosabb koordinációra szólít fel azokkal a hasonlóan gondolkodó partnerekkel, amelyek hajlandók fenntartani a fent említett elveket, és arra törekednek, hogy diverzifikálják kapcsolataikat és kezeljék a fejlesztési szükségleteket, túllépve a pusztán tranzakciós jellegű megállapodásokon, ugyanakkor összhangban az EU stratégiai érdekeivel – ideértve azokat is, amelyeket az EU a G7-ben, a G20-ban és az ENSZ-ben képvisel –, annak érdekében, hogy a versenyképes geopolitikai környezetben maximalizálják a kollektív hatást, és biztosítsák a következetes szabványokat, finanszírozást és a projektek végrehajtását;

19. aggodalmát fejezi ki azon jelentések miatt, amelyek szerint számos Global Gateway projektet kínai vállalatok hajtanak végre, ami közvetlenül sérti a kezdeményezés azon célkitűzését, hogy alternatívát nyújtson az Egy övezet, egy út kezdeményezés helyett, és valódi nemzeti értéket teremtsen a partnerországokban; azonnali kivizsgálást szorgalmaz ezért valamennyi kínai vállalat Global Gateway-ben való részvétele tekintetében;

20. emlékeztet arra, hogy a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciának az EUMSZ 208. cikkének (1) bekezdésében rögzített alapelve arra kötelezi az Uniót és az uniós tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit minden olyan szakpolitikában, amely hatással lehet a fejlődő országokra;

21. felszólít a Global Gateway és az EU közös kül- és biztonságpolitikája, valamint a fenntartható fejlődési célok hatékonyabb összehangolására; felhívja az EU-t, hogy nagyobb mértékben használja ki normatív erejét, és építse be a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat és a fenntartható fejlődést valamennyi Global Gateway projekt sarokköveként, biztosítva ugyanakkor az addicionalitást;

22. hangsúlyozza, hogy a partnerországok stabilitásának és biztonságának megerősítése hozzájárul a gazdasági lehetőségek, a reziliencia és a hosszú távú fenntartható fejlődés előmozdításához, ezáltal kezelve az irreguláris migráció kiváltó okait;

23. hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődésre vonatkozó szakpolitikai koherencia menetrendjének az EU Global Gateway stratégiájába való integrálása elengedhetetlen az összehangolt fenntartható és geogazdasági fejlesztési megközelítéshez;

24. kéri, hogy kezeljék prioritásként az energiába, a kritikus fontosságú nyersanyagokba és a zöld átállásba történő beruházásokat az EU külföldi versenytársaktól való függőségének csökkentése érdekében, többek között a megújulóenergia-hálózatok, a tiszta hidrogénfolyosók és a fenntartható közlekedés terén, ezáltal erősítve mind a globális fenntartható fejlődést, mind az EU energetikai autonómiáját; felszólít továbbá a fokozott digitális szuverenitásra és a megbízható konnektivitásra, a demokratikus digitális normák globális szintű előmozdítása mellett;

25. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway beruházásait össze kell hangolni a meglévő uniós átvilágítási folyamatokkal, továbbá azoknak nyitottnak és előnyösnek kell lenniük a helyi és regionális piaci szereplők, valamint a civil társadalom számára, és hozzá kell járulniuk az infrastrukturális és egyenlőtlenségi szakadékok megszüntetéséhez – ideértve a digitális és az energetikai szegénységgel kapcsolatosakat is –, különösen a vidéki és peremterületeken, biztosítva, hogy a megújuló energia és az ásványi anyagok kitermelésével járó előnyök – például a bevételek és a munkahelyek – a helyi közösségek és a termelő országok számára is érzékelhetőek legyenek; kéri, hogy a partnerországok a helyi közösségekkel és civil társadalmi szereplőkkel konzultálva azonosítsák ezeket a hiányosságokat; hangsúlyozza, hogy ezeknek a projekteknek helyi értékteremtéssel kell járniuk, és tiszteletben kell tartaniuk az egyetemes hozzáférhetőség és az egyetemes tervezés elveit, biztosítva, hogy az infrastruktúrák ne hozzanak létre új akadályokat és segítsék elő a fogyatékossággal élő emberek teljes körű befogadását a leginkább kiszolgáltatott környezetekben;

26. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway energetikai projektjeit kellő rugalmassággal kell megtervezni ahhoz, hogy megfeleljenek a partnerországok változó technológiai és piaci igényeinek; felhívja a

Bizottságot, hogy vezessen be mechanizmusokat a beruházások időszakos felülvizsgálatára és adott esetben újraelosztására vagy kiigazítására annak biztosítása érdekében, hogy a projektek relevánsak és költséghatékonyak maradjanak, és igazodjanak a partnerországok változó energiaszükségleteihez;

27. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway keretében a zöld energiába történő beruházásoknak konfliktusérzékenynek kell lenniük, és az igazságos és átlátható erőforrás-irányítás elvein kell alapulniuk, különösen akkor, ha kritikus fontosságú nyersanyagok kitermeléséről van szó; felszólít a lehetséges káros környezeti és emberi jogi hatások, valamint az egyenlőtlenség és a konfliktusok súlyosbodása kockázatának nyomon követésére, többek között instabil helyzetekben is; hangsúlyozza különösen, hogy ez olyan nagy infrastrukturális projekteket érint, mint a hibrid erőművek, a hidrogénprojektek, a lítiumbányászat, az adatközpontok, a kikötők bővítése, a repülőterek és a közlekedési folyosók;

28. hangsúlyozza, hogy a vízellátás növekvő bizonytalansága kezd komoly fenyegetést jelenteni a partnerországok gazdasági növekedési kilátásaira nézve, és javasolja, hogy a Global Gateway tartalmazzon vízügyi projekteket és szakpolitikákat; elismeri, hogy a fenntartható gazdasági fejlődés az egészséges víztestekre is támaszkodik, és felszólít a „kék dimenzió” szisztematikus beépítésére a Global Gateway beruházásaiba, amelyek alátámasztják a vízbiztonságot, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és a hosszú távú társadalmi-gazdasági fejlődést;

29. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway lehetőséget kínál az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló erőfeszítésekre olyan beruházások révén, amelyek a partnerországokban hozzájárulhatnak a jó minőségű szén-dioxid-kreditek létrehozásához, kölcsönösen előnyös eredményeket biztosítva;

30. kéri annak tisztázását, hogy a Global Gateway milyen mértékben marad továbbra is teljes mértékben része a globális infrastrukturális és beruházási partnerségnek (PGII) mint a G7-ek közös kötelezettségvállalásának a fenntartható, inkluzív, reziliens és magas színvonalú infrastruktúrába történő köz- és magánberuházások támogatására;

31. szorosabb együttműködésre szólít fel a hasonlóan gondolkodó partnerekkel a megbízható konnektivitás reziliens hálózatának kiépítése érdekében, különösen, de nem kizárólag az olyan partnerekkel, mint az Egyesült Királyság, Kanada, Japán, Ausztrália, Új-Zéland, a Koreai Köztársaság, India és Tajvan;

32. hangsúlyozza, hogy folyamatos együttműködésre és koordinációra van szükség az ENSZ-szel és ügynökségeivel, ami javíthatja az EU globális jelenlétét és külföldi megítélését; ezért felhívja a Bizottságot,

hogy a Team Europe kezdeményezésen keresztül a tagállamokkal és minden más releváns, hasonlóan gondolkodó Global Gateway partnerrel együtt építsen az ENSZ helyi ismereteire, technikai szakértelmére és a támogató környezet megteremtésében, a helyi felelősségvállalás biztosításában, az inkluzív és fenntartható fejlődés előmozdításában, valamint a partnerországoknak az egészségügy, az oktatás és a szociális védelem reziliens rendszereinek kiépítésében betöltött szerepére;

Fejlesztési együttműködés

33. hangsúlyozza, hogy világszerte továbbra is az EU és tagállamai nyújtják a legnagyobb hivatalos fejlesztési támogatást; hangsúlyozza, hogy az EU-nak jelentős gazdasági előnye is van a vonzó belső piachoz való hozzáférés biztosításában, miközben képes megérteni és tiszteletben tartani a helyi realitásokat, valamint reagálni a humán fejlődés, a környezetvédelem és a tisztességes helyi munkahelyteremtés iránti igényekre;

34. hangsúlyozza a Global Gateway-ben rejlő lehetőségeket, mint hatékony eszközt az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez szükséges források mozgósítására, valamint arra, hogy válaszoljon számos partnerország érdeklődésére a magánbefektetések és a helyi értékláncok globális integrációja iránt;

35. hangsúlyozza, hogy az uniós fejlesztési együttműködésnek továbbra is támogatást kell nyújtania a partnerországoknak azokban az esetekben, amikor a Global Gateway nem ad megfelelő választ szükségleteikre; hangsúlyozza, hogy az instabil és konfliktus sújtotta helyzetek különös figyelmet és testre szabott beruházási formákat igényelnek, például vissza nem térítendő támogatásokat és a humanitárius, fejlesztési és békeszereplők közötti összehangolt fellépést, többek között a legkevésbé fejlett országokban, amelyek kiegészítik a Global Gateway-t vagy túlmutatnak azon, különös tekintettel a helyi szereplők bevonására és szerepvállalásának növelésére; ambiciózus stratégiára szólít fel, amely emberközpontú megközelítést alkalmaz az instabil helyzetekben annak érdekében, hogy a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolaton keresztül megvalósuljon a békeépítés; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a hagyományos hivatalos fejlesztési támogatást nem szabad eltéríteni attól a helytől, ahol arra a legnagyobb szükség van, és annak továbbra is alapvető eszköznek kell maradnia az olyan ágazatok támogatásában, mint az egészségügy, az oktatás, a helyi kisüzemi mezőgazdaság, az élelmezésbiztonság, a táplálkozás, a víz, a megfelelő lakhatás és a szociális védelem, amelyek a stabil, inkluzív és virágzó társadalmak előfeltételei, miközben az EU-nak javítania kell a nyomon követést annak biztosítása érdekében, hogy a hivatalos fejlesztési támogatást ne fordítsák bűncselekmények vagy korrupció céljára; hangsúlyozza, hogy a köz- és magánszféra közötti partnerségek kiegészíthetik, de

nem helyettesíthetik a humán fejlődést szolgáló hivatalos fejlesztési támogatást;

36. kéri, hogy a Global Gateway projekteken keresztül továbbra is támogassák az egészségügyi veszélyekkel szembeni globális felkészültség megerősítését azáltal, hogy beruháznak a megelőzési, felkészültségi és reagálási kapacitások fejlesztésébe, valamint a fenntartható helyi gyártási és kapacitásépítési kezdeményezésekbe a partnerországokban;

37. elismeri, hogy a Global Gateway partnerországainak jelentős része nagymértékben támaszkodik a mezőgazdaságra mint elsődleges bevételi forrásra, a foglalkoztatásra és az élelmezésbiztonságra; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a Global Gateway jövőbeli stratégiai felülvizsgálatai és végrehajtási értékelései vegyék figyelembe a partnerországok mezőgazdasági ágazatának sajátos szükségleteit és fejlesztési potenciálját; elismeri, hogy a humán fejlődéssel kapcsolatos holisztikus és fenntartható eredmények eléréséhez elengedhetetlen a közszektor szilárd finanszírozása, amelyet lankadatlan adományozói kötelezettségvállalások támasztanak alá; megerősíti, hogy a magánberuházások és az innovatív finanszírozás fontos kiegészítő szerepet játszhatnak az erős közfinanszírozás mellett, de nem helyettesíthetik azt;

38. hangsúlyozza, hogy a 360 fokos megközelítés magában foglalja az oktatás és képzés, az egyenlőség és a befogadás fejlesztésének támogatását is, különösen a fiatalok és a nemek közötti egyenlőség tekintetében; megjegyzi, hogy ehhez átfogó szakpolitikai beavatkozásokra és kapacitásépítésre van szükség; hangsúlyozza, hogy e megközelítés révén az EU egyenlő versenyfeltételeket teremthet az európai vállalkozások számára, különösen más külföldi befektetőkkel szemben, tiszteletben tartva a helyi tartalmi követelményeket, támogathatja a partnerországok fejlesztési szükségleteit, és növelheti a Team Europe láthatóságát;

39. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway projekteknek az Unió alapelveinek részeként általánosan érvényesíteniük kell a gyermekek jogait, biztosítva a kizsákmányolással és a gyermekmunkával szembeni védelmet, valamint az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a szociális védelemhez való hozzáférést javító programokat; megerősített erőfeszítésekre szólít fel a partnerországok helyi és nemzeti szintű beruházási környezetének javítása érdekében, beleértve a reformokat kísérő kapacitásépítést olyan területeken, mint a beruházások megkönnyítése, a közbeszerzés, a versenypolitika és az általános üzleti környezet, valamint az erős számviteli rendszerek támogatása; hangsúlyozza, hogy a stabil gazdasági infrastruktúra és a megbízhatóan működő állam kiépítése, valamint a helyi termelési kapacitás növelése a szegénység hosszú távú felszámolásának fontos tényezői; emlékeztet arra, hogy a helyi vállalatok gyakran szembesülnek monetáris és

likviditási kihívásokkal az árfolyamok instabilitása és valutáik korlátozott konvertibilitása miatt, ami korlátozhatja a nemzetközi projektekben való részvételüket és aláásható pénzügyi stabilitásukat;

40. hangsúlyozza a tudományos és egyetemi együttműködés fontosságát, amely a Global Gateway digitális és innovációs menetrendjének egyik pillére; felhívja a Bizottságot, hogy a Global Gateway projektekkel szinergiában használja ki a Horizont Európa, az Erasmus+ és a globális csereprogramokat annak érdekében, hogy lehetővé tegye a tehetséges diákok számára, hogy Európában tanuljanak, és növelje a helyi szakértelmet a partnerországokban, valamint ösztönözze az együttműködésen alapuló kutatást, a tudáscserét és a digitális készségek fejlesztését; hangsúlyozza, hogy egy ilyen megközelítés globális szinten erősítené az oktatási és kutatási kapacitásokat, és biztosítaná, hogy a konnektivitási beruházásokat humántőke-fejlesztés és technológiatranszfer kísérje;

41. felhívja az EU-t, hogy használja fel politikai és gazdasági súlyát a méltányosságra és a hosszú távú fenntarthatóságra irányuló globális menetrend előmozdítására; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway beruházásainak hozzá kell járulniuk az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, támogatniuk kell a humán fejlődést, és elő kell mozdítaniuk az olyan inkluzív és méltányos rendszereket, amelyek bevonják és elérik a lakosság legszegényebb 40%-át, valamint a kirekesztés kockázatának leginkább kitett személyeket, köztük a fogyatékossággal élő személyeket, a nőket, a lányokat és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült lakosságot; kiemeli, hogy a fejlesztési együttműködésnek meg kell erősítenie a partnerországok pénzügyi rendszereit; hangsúlyozza, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek a Global Gateway 360 fokos megközelítésén kell alapulniuk, és azokat nyomon kell követni;

42. úgy véli, hogy a beruházásoknak elő kell mozdítaniuk a tisztességes, hozzáférhető és fenntartható munkahelyeket, különös tekintettel a kiszolgáltatott csoportok munkaerőpiaci integrációjára; hangsúlyozza továbbá, hogy a beruházásokat a kapcsolódó helyi oktatási intézményekkel és képzési központokkal folytatott szakképzéssel és készségfejlesztéssel, tudás- és technológiatranszferrel, valamint tanárképzéssel, alapképzéssel, hozzáférhető infrastruktúrával és kiigazított tananyagokkal kell támogatni, biztosítva ugyanakkor, hogy a programok igazodjanak az egyes partnerországok társadalmi-gazdasági környezetéhez, és megerősítsék az ország termelési szerkezetét;

43. megjegyzi, hogy számos partner nem rendelkezik a nagyszabású infrastrukturális projektekhez szükséges pénzügyi erőforrásokkal; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a Global Gateway nagy hangsúlyt fektet az infrastruktúra fejlesztésére és a kapacitásépítésre, hogy katalizátorként szolgáljon a fenntartható növekedéshez és a

regionális integrációhoz, valamint az EU-val való összeköttetéshez; megjegyzi, hogy a Global Gateway 2023., 2024. és 2025. évi kiemelt projektjei különös hangsúlyt helyeztek az infrastruktúrára, és kevesebb mint 10%-uk foglalkozott az oktatással és a kutatással, valamivel több mint 10%-uk pedig az egészségügyi ágazatra összpontosított; kiemeli, hogy az egészségügybe, az oktatásba és a kutatásba történő magasabb szintű beruházások nagyobb gazdasági és társadalmi megtérülést eredményezhetnek, mint az infrastruktúrába történő beruházások;

44. rámutat arra, hogy számos fejlődő ország – különösen a szubszaharai Afrikában – magas államadóssággal szembesül, ami akadályozza beruházási képességüket, valamint a szociális és alapvető szolgáltatások nyújtására való képességüket; megjegyzi, hogy Kína számos fejlődő ország legnagyobb kétoldalú hitelezője, és hogy hitelezési gyakorlatai hozzájárultak az adósságszint emelkedéséhez; megjegyzi, hogy a Global Gateway projektek több súlyosan eladósodott szegény országban jelen vannak; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway projekteknek el kell kerülniük az adósság súlyosbítását vagy új „adósságcsapdák” létrehozását; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy csökkentsék és enyhítsék a fejlődő országokra, különösen a globális dél országaira nehezedő adósságterhet a globális adósságkönnyítés és adósságátütemezés támogatása révén, figyelembe véve az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának a felelős szuverén hitelezés és hitelfelvétel előmozdítására vonatkozó elveit, valamint az OECD adósság-fenntarthatósági elveit; megjegyzi, hogy a jelenlegi hitelminősítési rendszer aránytalanul előnyös a globális észak országai számára a globális dél országaihoz képest; felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezeket a magasabb érzékelt kockázatokat és hitelfelvételi költségeket; kitart amellett, hogy a Global Gateway-nek méltányos átállási és beruházási csereügyleteket, természetvédelmi célú adósság- vagy éghajlatváltozással kapcsolatos adósság-csereügyleteket kell kínálnia; megjegyzi, hogy a Global Gateway zöld átállással kapcsolatos projektjeit a Párizsi Megállapodás 6. cikkének (4) bekezdése értelmében el kell számolni a kiváló minőségű nemzetközi kreditekhez való hozzájárulásukért;

45. kiemeli, hogy a finanszírozáshoz való hozzáférés továbbra is kulcsfontosságú kihívás számos fejlődő ország számára; üdvözli azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy támogassák a fejlődő országokat a finanszírozáshoz való hozzáférés akadályainak leküzdésében; elismeri a támogatások fontosságát az egyéb finanszírozási formák felszabadításában;

46. sürgeti a Bizottságot, hogy hozza létre az annak biztosításához szükséges mechanizmusokat, hogy a Global Gateway projektekben részt vevő valamennyi partner teljes mértékben megfeleljen az uniós jogszabályoknak és a vonatkozó nemzetközi normáknak a megvesztegetés elleni küzdelem, a korrupció elleni küzdelem és a

pénzügyi integritás területén, beleértve a feddhetetlenségi ellenőrzéseket, a kockázatértékelési és -kezelési eszközöket, valamint a korrupció, az illegális pénzmozgások és az etikátlan magatartás egyéb formáinak megelőzésére, felderítésére és kezelésére szolgáló nyomonkövetési rendszereket;

47. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway irányítása keretében korai, inkluzív és megfelelő konzultációt kell folytatni a partnerországokkal, mielőtt projekteket hoznának létre a fejlesztéshatékonysági elvek – többek között a helyi felelősségvállalás – tiszteletben tartásának biztosítása érdekében;

48. felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a kis- és középvállalkozások (kkv-k), köztük a szövetkezetek és a szociális vállalkozások Global Gateway-ben való részvételének megkönnyítése érdekében, többek között egyszerűsített folyamatok és célzott pénzügyi keretek létrehozása, célzott tájékoztatás, a pályázatokhoz való egyszerűsített hozzáférés és támogatási mechanizmusok révén nemzetközi versenyképességük fokozása érdekében; kiemeli a kkv-k fontosságát a helyi munkahelyteremtésben, a helyi felelősségvállalásban és a hozzáadott érték biztosításában, és kéri, hogy megfelelően vegyék figyelembe sajátos jellemzőiket, például az általuk megvalósítható projektek méretét és pénzügyi volumenét, valamint a jelentéstételi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges kapacitásokat; hangsúlyozza, hogy a partnerországok kkv-i mellett az európai kkv-k is a Global Gateway alapvető végrehajtási partnerei; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway-nek kölcsönös előnyöket kell teremtenie azáltal, hogy fenntartható értékláncokat, innovációt és minőségi munkahelyeket hoz létre az EU-ban;

49. kéri az Európai Bizottságot, hogy hatékonyabban és korábban vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a projekttervezésbe, a döntéshozatalba és a finanszírozásba; kiemeli a végrehajtó partnerként és kedvezményezettként betöltött kettős szerepüket; emlékeztet arra, hogy a projektek végrehajtására vonatkozó számos döntést szubnacionális szinten hozzák meg, ahol szorosan figyelembe kell venni a polgárok érdekeit és szükségleteit;

Irányítás

50. javasolja a Global Gateway irányítási struktúrájának felülvizsgálatát, valamint kéri a Parlament érdemibb, a tagállamokkal egyenrangú bevonását;

51. sajnálatosnak tartja, hogy a Global Gateway Testület – az évenkénti ülésekre vonatkozó tervek ellenére – eddig csak kétszer ülésezett, 2022 decemberében és 2025 októberében, korlátozott mozgástérrel a jövőbeli fellépések és projektek mélyreható elemzése, megvitatása

vagy irányítása terén; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a magas szintű részvételt;

52. megjegyzi, hogy a testületnek a jövőbeli Globális Európa Beruházási Testületet kiegészítve kell működnie, és kéri a Bizottságot, hogy tisztázza és határolja körül e két szerv megbízatását;

53. kéri, hogy a kiemelt projektek kiválasztásának módszere objektív és minőségi kritériumokon alapuljon, elkerülve ugyanakkor a projektek káros elszaporodását, maximalizálva az általános hatást és biztosítva a mérhető sikert; kéri a Bizottságot, hogy tisztázza a Global Gateway kiemelt projektjeinek hozzáadott értékét a nem kiemelt projektekhez képest;

54. javasolja, hogy a kiemelt projekteket olyan ökoszisztémákként alakítsák ki, amelyekben a partnerországokban és az EU-ban működő vállalkozások hatékonyan működhetnek és virágozhatnak; kitart amellett, hogy elő kell mozdítani az „európai tartalmakat” a kiemelt projektekben, valamint a partnerországok korai bevonását, és egyértelműen jelezni kell e projektek előnyeit a partnerországokban; ösztönzi az összes érdekelt felet, hogy vegyenek részt a hosszú távú együttműködésben, mivel különösen az infrastruktúrába, az energiába és a bányászatba történő beruházások nagymértékben függnek a hosszú távú szerepvállalástól és a tervezési biztonságtól;

55. felhívja a Global Gateway Testületet, hogy vegye figyelembe az érdekelt felek jelentéseit, és szisztematikusan támaszkodjon statisztikai bizonyítékokra, amelyeket időben és felhasználóbarát módon meg kell osztani a tagállamokkal és a Parlamenttel a politikai irányítás vezetése, a koordináció javítása és szükség esetén a jövőbeli programozás kiigazítása érdekében;

56. javasolja, hogy főként a vezérprojektek kritériumainak meghatározása révén a Global Gateway Testület legyen a Global Gateway végrehajtásának, a kiemelt projektek kiválasztásának, valamint a megfelelő keretfeltételek és finanszírozás biztosításának központi operatív szerve; kéri, hogy a más összefüggésben „stratégiainak” tekintett projekteket és partnerségeket hangolják össze és hozzák összhangba a Global Gateway kiemelt projektjeivel; hangsúlyozza, hogy az igazgatótanács összetételét meg kell változtatni, hogy az operatív szinten kompetens résztvevőket is magában foglaljon, és hogy üléseinek gyakoriságát növelni kell, napirendjeit pedig a döntéshozatalra kell összpontosítani; javasolja, hogy a tanácsadó szervek ugyanazon „gyakorlati megvalósítási” folyamaton menjenek keresztül;

57. úgy véli, hogy a Global Gateway megközelítését felülről lefelé irányuló megközelítésről keresletvezérelt megközelítésre kell változtatni; emlékeztet arra, hogy az európai magánszektor erőteljesebb bevonása a Global Gateway központi eleme; ezért

javasolja, hogy biztosítsák az európai magánszektor képviselőinek rendszeres és átlátható részvételét a Global Gateway alakításában és továbbfejlesztésében; emlékeztet továbbá arra, hogy a Global Gateway kezdeményezésnek partnerközpontúnak kell lennie, tiszteletben tartva és összehangolva a nemzeti és helyi fejlesztési terveket; sürgeti, hogy az uniós küldöttségeket és a partnerországok képviselőit eseti alapon hívják meg az igazgatótanács üléseire, beleértve a helyi hatóságok, a civil társadalom és az üzleti élet képviselőit is;

58. hangsúlyozza az uniós küldöttségek kulcsfontosságú szerepét a helyi érdekelt felekkel való koordinációban, a potenciális beruházási lehetőségek azonosításában, az EU versenytársaival és a meglévő hiányosságokkal kapcsolatos mélyreható ismeretek kiépítésében, valamint a helyi partnerek abbéli támogatásában, hogy projektpályázataikat összehangolják a helyi és az uniós prioritásokkal, és ezért kéri, hogy az uniós küldöttségek számára biztosítsanak elegendő emberi, pénzügyi és technikai erőforrást, többek között célzott képzési programok révén, lehetővé téve számukra e feladatok ellátását; határozottan ellenez minden olyan tervet, amely a partnerországokban működő uniós küldöttségek személyzetének csökkentésére irányul;

59. felhívja a Bizottságot és valamennyi érintett érdekelt felet, hogy biztosítsák a Global Gateway civil társadalommal és helyi hatóságokkal foglalkozó tanácsadó platformjával, valamint a helyi civil társadalmi szervezetekkel, a marginalizált csoportokkal és szakszervezetekkel, a női szervezetekkel és a fogyatékossággal élő személyek szervezeteivel, valamint a helyi kkv-kkal és az őslakos népekkel folytatott érdemi konzultációt és azok részvételét, és teremtsék meg a feltételeket ahhoz, hogy ezek a szereplők ne csak látszólagosan töltsék be demokratikus és partnerségi szerepüket, többek között azáltal, hogy megfelelő időkereteket, gyakoriságot és nyomon követést biztosítanak a találkozókhoz kapcsolódóan; megjegyzi, hogy a platformnak kiegészítő szerepet kell játszania a Global Gateway irányításában, és érdemben hozzá kell járulnia a projektek kiválasztásához, kialakításához és végrehajtásához, ezáltal javítva a Global Gateway projektek legitimitását és helyi elfogadottságát;

60. hangsúlyozza, hogy gyakoribb és operatívabb konzultációkra van szükség az üzleti tanácsadó csoporttal, többek között a globális dél országainak üzleti képviselőivel a döntéshozatal és a konkrét eredmények érdekében; kitart amellett, hogy az esetleges összeférhetetlenségeket többek között pénzügyi átláthatósági követelmények révén kell kezelni; javasolja, hogy az üzleti tanácsadó csoport tagjai nyilatkozzanak a Global Gateway projektekben való részvételükről; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az európai és helyi kkv-kat bevonják az üzleti tanácsadó csoportba;

61. emlékeztet arra, hogy a Parlament jelentős szerepet játszik az EU gazdasági, éghajlat-politikai, digitális, kereskedelmi és versenyképességi politikáinak alakításában; kiemeli, hogy a Global Gateway jelenlegi irányítása még nem tette lehetővé a Parlament számára ellenőrzési feladatainak ellátását vagy a parlamenti diplomáciához való hozzájárulást;

62. úgy véli, hogy a Parlament mint az EU egyetlen közvetlenül, demokratikusan megválasztott intézményének erőteljesebb bevonása elengedhetetlen a Global Gateway demokratikus legitimitásának, átláthatóságának és szakpolitikai koherenciájának biztosításához, valamint láthatóságának növeléséhez; kiemeli, hogy a Parlament döntő szerepet játszik az ellenőrzésben és a stratégiai irányításban, ideértve a projektek azonosításának, kiválasztásának és végrehajtásának megerősített parlamenti felügyeletét, valamint az eredmények és hatások rendszeres értékelését; hangsúlyozza, hogy a Parlamentnek központi szerepet kell játszania annak biztosításában, hogy a Global Gateway beruházásai hatékonyan használják fel az erőforrásokat és teljes mértékben összhangban legyenek az uniós értékekkel, fejlesztési célkitűzésekkel és fenntarthatósági normákkal;

63. felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen nyújtson be eredményjelentéseket a Parlamentnek a Global Gateway projektek végrehajtásáról, és a Parlament illetékes bizottságai rendszeresen és strukturáltan vizsgálják felül a Global Gateway végrehajtását annak biztosítása érdekében, hogy célkitűzései, prioritásai és földrajzi fókusza továbbra is relevánsak és koherensek legyenek, és összhangban legyenek az Unió külső tevékenységének céljaival és fejlesztési prioritásaival, valamint a változó geopolitikai környezettel;

64. hangsúlyozza továbbá az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti ellenőrzési és felügyeleti együttműködés észszerűsítésének értékét az „Európa együtt” megközelítés tükrözése érdekében, mivel a Global Gateway egyre inkább a tagállamok hatáskörébe kerül; kötelezettséget vállal arra, hogy biztosítja a megfelelő konzultációt, részvételt és képviseletet, többek között a jövőbeli operatívabb Testületben is; felszólít a partnerországok parlamentjeinek bevonására, többek között rendszeres információmegosztás és a meglévő többoldalú közgyűlések révén;

65. tudomásul veszi az újonnan létrehozott Global Gateway beruházási központot, és üdvözli a projektpályázatok tervezett egyszerűsítését; hangsúlyozza, hogy a pályázati eljárásnak és az „Európa együtt” kezdeményezéssel való nemzeti szintű koordinációnak átláthatónak kell lennie; aggodalommal állapítja meg azonban a partnerországok, különösen a civil társadalom képviseletének hiányát; hangsúlyozza, hogy az európai vállalatok, különösen a kkv-k számára is jobb tájékoztatásra van szükség a Global Gateway lehetőségeiről, és sürgeti, hogy a központot oly módon hajtsák végre, amely megkönnyíti a kkv-k hozzáférését; kéri továbbá, hogy egyértelműen,

nyilvánosan, naprakészen és könnyen hozzáférhetően tüntessék fel az összes tervezett, folyamatban lévő és befejezett pályázatot és projektet, valamint a finanszírozási lehetőségeket, különös figyelmet fordítva a kkv-kra és a kisebb tagállamok vállalataira, amelyek gyakran nem rendelkeznek állandó képviselettel a partnerországokban, és kisebb valószínűséggel rendelkeznek közigazgatási erőforrásokkal a magánberuházások lehetőségeinek megteremtéséhez; javasolja egy megfeleltetési platform létrehozását a potenciális üzleti partnerek és átvevők számára;

66. rámutat arra, hogy a projekteknek gazdaságilag életképesnek kell lenniük vagy közjavak biztosítását kell támogatniuk, és hogy a Global Gateway projektek életképessége olyan koherens jogi keretektől és szakpolitikáktól függ, mint a kereskedelmi megállapodások, az adópolitikák, az átvételi megállapodások, a kibocsátáskereskedelmi rendszerek és az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusok; kéri a Bizottságot, hogy jobban hangolja össze a Global Gateway kezdeményezést a belső szakpolitikai menetrendjével és a versenyképességi menetrendhez, az európai zöld megállapodáshoz, illetve a digitális évtizedhez hasonló belső kezdeményezésekkel;

67. javasolja, hogy a Bizottság a projektek kiválasztásakor részesítse előnyben a jelentős stratégiai fontossággal bíró projekteket;

68. kiemeli a határokon átnyúló Global Gateway projektek fontosságát a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott kereskedelem és fejlesztés megerősítésében, valamint a partnerországok mélyebb regionális gazdasági integrációjának támogatásában; hangsúlyozza, hogy az infrastruktúra fejlesztésének – amennyiben megvalósítható – hozzá kell járulnia a régión belüli kereskedelmi integrációhoz, különösen a déli szomszédság, az afrikai, a latin-amerikai és a délkelet-ázsiai gazdaságok körében; hangsúlyozza az Afrikai Kontinentális Szabadkereskedelmi Térség stratégiai fontosságát a regionális széttagoltság kezelésében, és kéri, hogy a Global Gateway célzottan járuljon hozzá a végrehajtását lassító kiválasztott akadályok és szűk keresztmetszetek kezeléséhez; hangsúlyozza a régión belüli értékláncok és a regionális összeköttetések fokozatos fejlesztése támogatásának fontosságát, többek között a szabályozási kihívások és a nem vámjellegű akadályok csökkentését célzó párbeszéd és technikai segítségnyújtás révén;

69. kiemeli a tiszta kereskedelmi és beruházási partnerségek stratégiai értékét, amelyek kereskedelem- és programvezérelt logikát követnek, kiegészítik a Global Gateway projektalapú megközelítését, miközben lehetővé teszik a jobb regionális integrációt, és hozzájárulnak a fenntartható fejlődési célok elérésének globális céljához; hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a piacra jutás ötvözése az uniós finanszírozási eszközökkel, például a Globális Európával és a Global Gateway kezdeményezéssel; ösztönzi a

Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy a Global Gateway révén megerősített tiszta kereskedelmi és beruházási partnerségek hogyan segíthetik elő a partnerországok előtt álló nem vámjellegű akadályok csökkentését, többek között a kiválasztott uniós jogszabályok alóli célzott mentességek vagy az egyenértékűség elismerése révén; felkéri a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a vállalkozások – különösen a kkv-k –, a szakszervezetek, a civil társadalom és a helyi közösségek érdekelt feleinek széles körű bevonását; hangsúlyozza, hogy kész megerősíteni a parlamentek közötti együttműködést, megfelelően ellenőrizni a folyamatban lévő végrehajtást, valamint hozzájárulni egy emberek közötti partnerség kiépítéséhez, amely a további kölcsönös siker alapja;

70. felszólít az átláthatóság, a demokratikus elszámoltathatóság és a tájékoztatás, a megbízható nyomonkövetési és értékelési mechanizmusok, valamint a rendszeres jelentéstétel jelentős javítására;

71. felszólít a Global Gateway projektek hatásának hatékony helyi mérésére, beleértve társadalmi, környezeti és gazdasági eredményeiket, például a szegénység felszámolásához való hozzájárulásukat, valamint pénzügyi és gazdasági fenntarthatóságukat, a munkahelyteremtéssel, a tudástranszferrel, a társadalmi befogadással és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos mutatók felhasználásával, összhangban a társadalmi és humán tőkével kapcsolatos globális célkitűzésekkel, például a fenntartható fejlődési célokkal és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési tervvel;

72. kéri továbbá a Bizottságot, hogy szolgáltasson bizonyítékot arról, hogy a Global Gateway projektek milyen előnyökkel járnak a partnerországokban a helyi vállalkozások, különösen a kkv-k, a fenntartható és inkluzív vállalkozások, például a szövetkezetek és a szociális vállalkozások, a helyi közösségek és a munkaerő számára; felkéri a Bizottságot, hogy kövesse nyomon és értékelje a projektek hatását, és tegye közzé ezeket a bizonyítékokat annak előzetes és utólagos biztosítása érdekében, hogy a Global Gateway projektek tiszteletben tartsák az emberi jogi kötelezettségvállalásokat, és pozitív hatást gyakoroljanak a helyi gazdaságra, valamint pozitív dominóhatást gyakoroljanak a társadalom szélesebb rétegeire; tudomásul veszi a külső beruházásokkal kapcsolatos tanulmányokból és vizsgálatokból eredő aggályokat, amelyek néha korlátozott bizonyítékot találnak a helyi előnyökre, többek között a partnerországok kkv-i és közösségei számára;

73. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki tényeken alapuló kereten alapuló új eszközöket a partnerországokban végrehajtott beavatkozások elosztásának és hatásának nyomon követésére és értékelésére, különösen olyan területeken, mint a munkahelyek minősége és mennyisége, az inkluzív oktatás, az egészségügy, az

életszínvonal, a legkiszolgáltatottabb csoportokra gyakorolt hatások, az egyenlőtlenség és a társadalmi kohézió, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a környezetvédelem, valamint a helyi vállalkozások, köztük a kkv-k fejlesztése, mivel ez segítene optimalizálni és bővíteni a jelenlegi uniós beavatkozások és partnerségek helyi hatását, és támogatná a partnerországokban tartós hatásokkal járó jövőbeli projektek kialakítását; üdvözli az egyenlőtlenségi mutatót és az elosztási hatásvizsgálatot mint a Global Gateway projektek hatásának nyomon követésére szolgáló hasznos eszközöket; kéri az adatok nemek és életkor szerinti bontását a nők és lányok befogadásának és az általuk élvezett előnyök nyomon követéséhez; hangsúlyozza, hogy egy ilyen empirikus megközelítés növeli a kiadások átláthatóságát, és megerősíti a Parlament által a költségvetési hatóság részeként gyakorolt felügyeleti szerepet;

74. javasolja, hogy kövessék nyomon az európai és helyi vállalatok bevonásának mértékét és sikerességét; javasolja továbbá az ellátási és értékláncok létrehozásának, az innovációs előnyöknek, a rezilienciának és a gazdasági hozzáadott értéknek a nyomon követését mind a partnerországokban, mind az EU-ban;

75. kéri a Bizottságot, hogy rendszeresen tegyen közzé szabványosított, részletes és összehasonlítható statisztikákat a Global Gateway végrehajtásáról, amelyek bemutatják többek között az uniós és nem uniós vállalatoknak odaítélt közbeszerzések és szerződések arányát, az egyes tagállamok által mozgósított magánberuházások volumenét és ágazati megoszlását, valamint a generált fő gazdasági és társadalmi előnyöket, és szolgáltasson bizonyítékot az uniós garanciák, pénzügyi eszközök és vegyes finanszírozás tőkeáttételi hatásáról; hangsúlyozza, hogy az ilyen adatok elengedhetetlenek a Global Gateway projekteken belüli „európai tartalom” valós szintjének értékeléséhez és az uniós adófizetők számára az ár-érték arány biztosításához; hangsúlyozza továbbá, hogy ezek az átláthatósági intézkedések lehetővé tennék annak értékelését, hogy egy projekt teljesíti-e azon kinyilvánított célkitűzését, hogy jelentős magántőkét mozgósít a fenntartható és stratégiai projektek számára;

76. megismétli, hogy egységes, nyilvánosan hozzáférhető módszertanra van szükség a Global Gateway keretében mozgósított beruházások kiszámításához, beleértve az uniós költségvetési finanszírozás, a tagállami hozzájárulások, a magánszektor tőkeáttétele és az újracímkézett, már meglévő projektek közötti egyértelmű különbségtételt; felhívja a Bizottságot, hogy tegye közzé az ellenőrzött éves számadatokat;

77. üdvözli a Bizottság weboldalain a Global Gateway-ről nyújtott tájékoztatás közelmúltbeli javítását, de hangsúlyozza, hogy részletesebb információkra van szükség a Global Gateway projektekről, a kiválasztási kritériumokról, a finanszírozási

forrásokról, az előzetes hatásvizsgálatokról, az érdekelt felek részvételéről, a végrehajtó partnerekről, a helyi hozzáadott értékről, valamint a várható és mért eredményekről, többek között a kereskedelmi hatások és a fenntartható fejlődési célok elérése felé tett előrehaladás tekintetében; úgy véli, hogy az átláthatóság és a hatékony kommunikáció elengedhetetlen a kiszámíthatóság biztosításához, a partnerországok bizalmának előmozdításához, a részvétel biztosításához, a lendület megteremtéséhez és a Global Gateway hozzáadott értékének bemutatásához; tudomásul veszi a Bizottság új nyomonkövetési és teljesítménymérési keretre irányuló javaslatát, amelynek hozzá kell járulnia a fő teljesítménymutatókon alapuló nyomon követés és jelentéstétel észszerűsítéséhez; rámutat arra, hogy számos partnerországban a Global Gateway kezdeményezés korlátozott ismertsége továbbra is a siker egyik fő akadálya; ezért nagyobb láthatóságot, erősebb narratívát és koherens kommunikációs stratégiát szorgalmaz;

78. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Global Gateway márka még mindig nem ismert és nem látható, különösen a partnerországok körében; ezért megfelelő forrásokkal ellátott, egyértelmű és összehangolt kommunikációs stratégiát szorgalmaz, amely Európa pozitív ajánlataként magában foglalja az EU és a partnerországok érdekeire és eredményeire összpontosító többnyelvű kommunikációt a helyi érdekelt felek számára;

79. sürgeti a Bizottságot, hogy javítsa az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz végrehajtásának átláthatóságát azáltal, hogy az Európai Számvevőszék ajánlásának megfelelően részletes, rendszeresen frissített információkat tesz közzé a garanciamegállapodásokról, a beruházások kapcsán aláírt szerződésekről és folyósított pénzösszegekről, a végrehajtó partnerekről és a kedvezményezettekről;

80. kéri, hogy a Global Gateway-t kodifikálják és építsék be a Globális Európáról szóló rendeletbe, amelyet a következő, 2028–2034-es többéves pénzügyi keret előtt kell elfogadni; úgy véli, hogy sürgősen szükség van erre a javításra a jogbiztonság és a megbízatás átláthatóságának biztosítása érdekében; hangsúlyozza a Parlament e tekintetben irányadó elveit, nevezetesen a Global Gateway irányító testületének központi operatív szerepét a projektek meghatározásában és kiválasztásában, a Bizottság által irányított megközelítésről az alulról építkező megközelítésre való áttérést, amely a kölcsönös érdeket szolgáló, átalakító erejű fenntartható menetrendre összpontosít, valamint az üzleti ágazatok, a partnerek és a Parlament fokozottabb bevonását, továbbá a fokozott elszámoltathatóságot;

Jövőbeli finanszírozás és közbeszerzés

81. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway projektek számára nemzeti és európai szinten rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket ki kell igazítani a stratégiai környezet, az ellátási lánc nélkülözhetetlensége, az ágazati sajátosságok és a versenykörnyezet figyelembevétele érdekében, és azt olyan eszköztárrá kell átalakítani, amely lehetővé teszi kölcsönösen előnyös partnerségek és egyenlő versenyfeltételek kialakítását az európai vállalkozások számára a partnerországokban; hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a hivatalos fejlesztési támogatás és a hivatalos fejlesztési támogatáson kívüli finanszírozás közötti egyensúly biztosítása; emlékezteti a Bizottságot arra a jelenlegi követelményre, hogy az NDICI – Globális Európa keretében eszközölt kiadások legalább 93%-ának meg kell felelnie a hivatalos fejlesztési támogatások kritériumainak;

82. úgy véli, hogy bizonyos számú kiemelt projektet az EU gazdasági rezilienciájára kell elkülöníteni;

83. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway keretében végrehajtott projektek középpontjában az EU magánszektorának, a partnerországoknak és a megbízható partnereknek a bevonása áll; kiemeli, hogy a Global Gateway projektekben részt vevő konzorciumok jelentős részét uniós szervezeteknek vagy hasonlóan gondolkodó partnereknek kell alkotniuk;

84. hangsúlyozza, hogy a közbeszerzési politikák, az átvilágítási eljárások és az ajánlatok kidolgozása jelentős hatással vannak a Global Gateway projektek sikerére vagy kudarcára; felszólít környezeti, társadalmi és irányítási kritériumok, valamint a minőségre, az innovációra, a rezilienciára és az európai részvételre, valamint a biztonságra, a megbízhatóságra, a fenntarthatóságra és a versenyképességre vonatkozó kritériumok alkalmazására; kéri a Bizottságot, hogy határozza meg a „stratégiai közbeszerzés” fogalmát, és biztosítsa, hogy a közbeszerzési eljárások és a projektkiválasztási kritériumok tükrözzék a fent vázolt követelményeket, hangsúlyozva a minőségi kritériumokat az árral szemben, fenntartva az átláthatóságot, előmozdítva a tisztességes versenyt és az ár-érték arányt, védve az EU stratégiai érdekeit és autonómiáját, valamint igazodva az uniós értékekhez; felhívja a Bizottságot, hogy fontolja meg közbeszerzési megközelítésének és szabályainak kiigazítását annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az európai vállalatok számára;

85. kéri a Bizottságot, hogy vezessen be ilyen támogathatósági kritériumokat a Global Gateway projektekben részt vevő vállalatokra vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy az uniós vállalatok, a hasonlóan gondolkodó országok és a partnerországok mindig megőrizzék operatív ellenőrzésüket az érintett projektek felett;

86. elismerését fejezi ki az Európai Beruházási Banknak stratégiai közbeszerzési ütemtervének bevezetéséért, és azért, hogy az EBB

által finanszírozott projektek jelentős részét uniós vállalatok hajtják végre; kéri az EBB-t, hogy kritikusan értékelje és változtassa meg kockázatkerülő megközelítését;

Kereskedelem- és beruházásösztönzés

87. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway-nek a kereskedelmi és beruházási dimenzióval rendelkező projektek esetében erősítenie kell és elő kell segítenie a kölcsönösen előnyös kereskedelmi és beruházási kapcsolatokat, különösen új kereskedelmi útvonalak és üzleti lehetőségek kialakítása és megnyitása révén, többek között a kis- és középvállalkozások számára, valamint a kereskedelmet lehetővé tevő infrastruktúra fejlesztésének és korszerűsítésének támogatása révén, amely kulcsfontosságú a magas kereskedelmi költségek kezeléséhez; elismeri, hogy az egyre versengőbb globális környezetben, ahol a kereskedelmi függőségeket gyakran fegyverként és a gazdasági kényszerítés eszközeként használják, a Global Gateway kulcsszerepet játszik az ellátási láncok diverzifikálásának támogatásában, a kulcsfontosságú ágazatokban a kritikus függőségek csökkentésében, az EU geopolitikai helyzetének megerősítésében, valamint stratégiai rezilienciájának, gazdasági biztonságának és hosszú távú versenyképességének fokozásában, amint azt Mario Draghi az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024. szeptember 9-i jelentésében szorgalmazta, miközben a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvével összhangban támogatja a partnerországok fejlesztési prioritásait és tiszteletben tartja demokratikus döntéshozatali folyamataikat;

88. hangsúlyozza, hogy a Global Gateway beruházásainak sikere a stabil és kiszámítható kereskedelmi kerettől függ; kéri, hogy a Global Gateway beruházásai adott esetben tartalmazzanak a kereskedelmet megkönnyítő elemeket, amelyek valódi, fenntartható fejlődést és piacra jutási előnyöket, valamint exportpotenciált biztosítanak a partnerországok számára; kéri, hogy biztosítsanak szinergiákat a Global Gateway kezdeményezések és az EU kereskedelempolitikája között, ideértve a kereskedelmi megállapodásokat, valamint a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek, az általános vámkedvezmény-rendszer és más meglévő kereskedelmi keretek és mechanizmusok végrehajtási prioritásait; hangsúlyozza, hogy az ilyen szinergiák biztosításához a Global Gateway kiemelt projektjeinek biztonsági és stratégiai kockázatok szempontjából történő átvilágítására is szükség van, különösen akkor, ha az önkényuralmi államok állami ellenőrzés alatt álló vállalatai ellenőrzést szerezhetnek a kritikus digitális, tengeri, közlekedési, energetikai vagy kommunikációs infrastruktúra felett; kéri, hogy a Global Gateway-t megfelelően hangolják össze a WTO szabályaival, és a lehető legnagyobb mértékben támogassák a partnerországok bevonását a szabályokon alapuló regionális és globális kereskedelmi rendszerbe; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a Global Gateway keretében generált kereskedelmi és beruházási forgalmat;

89. kéri, hogy a Global Gateway a kereskedelem és a beruházások előmozdítása révén közvetlenebbül vonja be a magánszektort, és biztosítsa az európai vállalkozások elkötelezettségét a partnerországokban a kiemelt projektekben való részvétel iránt;

90. fokozott technikai segítségnyújtásra szólít fel az intézményi kapacitás és a szabályozási reform támogatása érdekében, különösen a kereskedelmi folyamatok egyszerűsítése és a partnerországok azon képességének megerősítése céljából, hogy megfeleljenek a nemzetközi normáknak, beleértve az egészségügyi és növényegészségügyi szabványokat, a műszaki szabványokat, a fenntarthatósági normákat, a vámügyi digitalizációt és az értékláncok nyomonkövethetőségét; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway-nek mindazonáltal tiszteletben kell tartania a belföldi szabályozási mozgásteret, és nem függhet olyan szabályozási reformoktól, amelyek gyengítik a szabályozó hatóságokat;

91. kéri, hogy a Global Gateway támogassa azokat a kereskedelmet lehetővé tevő projekteket, amelyek társadalmi szempontból inkluzív és környezeti szempontból fenntartható gazdasági növekedést, integrációt és munkahelyteremtést érhetnek el, és amelyek tiszteletben tartják az emberi jogokat; hangsúlyozza, hogy ezek a projektek, különösen a közlekedési folyosók nem mehetnek a foglalkoztatási feltételek, valamint a munka- és környezetvédelem rovására; biztosítékokat kér arra vonatkozóan, hogy a projektek fokozzák a kölcsönös versenyképességet, többek között az éghajlat-politikai célokkal való összehangolás lehetővé tétele, és a szén-dioxid-kibocsátás és a káros környezeti hatások kezelésére, valamint az emberi jogok előmozdítására irányuló, kereskedelemmel kapcsolatos autonóm uniós fenntarthatósági intézkedéseknek való megfelelés támogatása révén; úgy véli, hogy a Global Gateway-nek – miközben a zöld átálláshoz és az Unió gazdasági biztonságához szükséges kritikus fontosságú nyersanyagok reziliens ellátásának biztosítására törekszik – figyelembe kell vennie az inkluzív fejlődést, és biztosítania kell, hogy a kereskedelmi partnerek a helyi feldolgozás, a készségek és a know-how átadása révén élvezzék az erőforrások kitermelésének előnyeit, és hozzáadott értéket teremtsenek a helyi közösségek számára; emlékeztet arra, hogy az uniós zöld diplomáciai erőfeszítésekkel összhangban a Global Gateway-nek hozzá kell járulnia az energetikai átálláshoz; kéri, hogy a Global Gateway finanszírozása biztosítsa az uniós normákkal való interoperabilitást, az átlátható eljárásokat, valamint a környezetvédelmi, szociális és irányítási normák betartását, többek között folyamatos nyomonkövetési rendszerek révén;

Pénzügyi eszközök

92. hangsúlyozza, hogy az EU már jóval a Global Gateway 2021. évi elindítása előtt hajtott végre fejlesztésfinanszírozási és garanciaalapú

beruházási műveleteket, többek között az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz keretében;

93. felhívja a Bizottságot, hogy végezze el az Európai Fenntartható Fejlődési Alap és az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz hatásvizsgálatát, amelyeknek a következő többéves pénzügyi keretben a Global Gateway-t támogató következő Globális Európa Alap alapját kell képezniük, amelynek különösen az egyenlőtlenségek csökkentése, valamint a humán fejlődés, a befogadás és a hozzáférhetőség javítása és a szociális és környezetvédelmi normák előmozdítása terén elért eredményeket kell mérnie; kitart amellett, hogy minden jövőbeli pénzügyi eszköznek a meglévő finanszírozás megbízható értékelésén kell alapulnia; úgy véli, hogy nagyobb átláthatóságra és jelentéstételre, valamint jobb kockázatkezelési és irányítási struktúrára van szükség, többek között a költségvetési nómenklatúra részletei tekintetében is; úgy véli, hogy meg kell szüntetni azokat az akadályokat, amelyek jelenleg akadályozzák az európai kkv-kat abban, hogy szélesebb körben részt vegyenek a Global Gateway projektjeiben, elismerve ugyanakkor a nagyléptékű finanszírozási környezetből eredő kihívásokat, valamint azt, hogy a multinacionális vállalatok kulcsfontosságú magánszektorbeli partnerek;

94. hangsúlyozza az inkluzív Team Europe megközelítés fontosságát; ösztönzi a Bizottságot, az EBB-t, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot és a nemzeti fejlesztésfinanszírozási intézményeket, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre Global Gateway kockázatmentesítési eszközöket azok egyszerűbbé és kiszámíthatóbbá tétele érdekében, és olyan módon működjenek, amely aktívan megnyitja a hozzáférést valamennyi tagállam vállalkozásai számára, beleértve azokat is, amelyek nem rendelkeznek nemzeti fejlesztésfinanszírozási intézménnyel, arányos belépési követelményeket és testre szabott lehetőségeket biztosítva a kkv-k számára, és dolgozzanak ki célzott politikai kockázatbiztosítási rendszereket a Global Gateway projektek számára;

95. kiemeli a kereskedelem- és exportösztönző eszközök, köztük az exporthitel-ügynökségek, a garanciák, a biztosítási termékek és az üzleti partnerségek fontosságát, amelyek a Global Gateway eszköztárának szerves részét képezik; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a Team Europe megközelítés keretében fokozzák az exporthitel-ügynökségek, a gazdasági diplomáciai tevékenységek és a magas szintű politikai látogatások igénybevételével kapcsolatos koordinációt annak érdekében, hogy megkönnyítsék az európai vállalatok, különösen a kkv-k fenntartható exportját és piacra lépését a partnerországokban; szilárd biztosítékokat szorgalmaz a nemzetközi szabályoknak, az uniós fejlesztési célkitűzéseknek és az emberi jogokra, a környezetre, az éghajlat átláthatóságára és az adósság fenntarthatóságára vonatkozó uniós normáknak való teljes körű megfelelés biztosítása érdekében;

96. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az európai exporthitel-ügynökségek és a fejlesztésfinanszírozási intézmények közös vagy összehangolt fellépésével járó műveletek teljes átláthatóságát, beleértve a projektkiválasztási kritériumok, a kedvezményezettek és a hatásvizsgálatok közzétételét;

97. emlékeztet arra, hogy az EBB Global, az Európai Beruházási Bank fejlesztési ága a Global Gateway egyik kulcsfontosságú végrehajtója, ezért projektjei során a legmagasabb szintű átláthatósági és elszámoltathatósági normákat kell alkalmaznia; sürgeti a Bizottságot és a végrehajtó partnereket, hogy időben és hozzáférhető módon tegyék közzé a kapcsolódó információkat; ösztönzi a Bizottságot, hogy maximalizálja az együttműködést az Európai Beruházási Bankkal mint az EU bankjával, aminek tükröződnie kell a következő többéves pénzügyi keretben; ösztönzi a Global Gateway projekteket végrehajtó fejlesztésfinanszírozási intézményeket, például az EBB-t, hogy tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé a projektekkel kapcsolatos adósság-értékeléseket; megismétli arra irányuló felhívását, hogy az EBB Globál egy méltányos és fenntartható fejlesztési menetrend köré szerveződjön a kedvezményezett országokban;

98. hangsúlyozza, hogy adott esetben fokozottan kell alkalmazni a vegyes finanszírozást és a kedvezményes eszközöket annak érdekében, hogy a projektek kereskedelmi szempontból életképessé váljanak; üdvözli az EBB arra irányuló erőfeszítéseit, hogy tovább maximalizálja a hatékonyságot és egyszerűsítse a folyamatokat, többek között azáltal, hogy lehetőség szerint kölcsönös bizalmat alkalmaz a Team Europe e célra kijelölt partnereivel;

99. kéri továbbá annak értékelését, hogy a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) forrásai milyen mértékben mozgósíthatók a Global Gateway keretében az EBB segítségével annak érdekében, hogy egyértelműbb különbséget lehessen tenni az EU nem ODA-forrásokból származó versenyképességi menetrendje és az ODA által lefedett fejlesztési menetrend között; rámutat arra, hogy az új és innovatív technológiáknak és a kkv-knak egyedi finanszírozási eszközökre van szükségük, és hogy a támogatásoknak, valamint kölcsönöknek, kockázatmentesítési eszközöknek és potenciálisan saját tőkének is rendelkezésre kell állniuk;

100. Emlékeztet arra, hogy az EBB Globál mellett a Global Gateway végrehajtásában részt vevő más multilaterális fejlesztési bankoknak is be kell tartaniuk az átláthatóság és az elszámoltathatóság magas szintű normáit; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway műveleteiben részt vevő valamennyi multilaterális fejlesztési banknak bizonyítania kell a fejlesztés addicionalitását, el kell kerülnie azokat a gyakorlatokat, amelyek növelik az adósság sebezhetőségét a partnerországokban, és finanszírozásukat méltányos, fenntartható és helyileg előnyös fejlesztési eredményekhez kell igazítania; felhívja a

Bizottságot, hogy biztosítsa az említett elveknek való teljes körű megfelelést;

°

° °

101. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Tanácsnak és a Bizottságnak.